

A cseh szociális ellátó rendszer rövid bemutatása

A Magyarországnál valamivel kisebb Csehországnak 10.5 millió lakosa van, s gazdaságilag hazánknál jobb mutatókkal rendelkezik. Az egy főre jutó GDP kétszerese a hazainak, idén áprilisban 6% volt a hivatalos munkanélküliségi ráta, és 330 euro (kb. 103 ezer forint) a minimálbér.

Csehországban 2014-ben fogadták el az [első hajléktalan stratégiát](#), ami 2020-ig fogalmaz meg a hajléktalanság megelőzésével és felszámolásával kapcsolatos feladatokat az állami, önkormányzati és civil szereplők számára. Ennek egyik eleme a szociális bérlakások számának növelése, és arányuk [jogszámban való rögzítése](#), melynek bevezetésére remélhetően hamarosan sor kerül.

Az állami segélyezés központosított, minden településen ugyanazokkal a feltételekkel, egységes összegű juttatásokra számíthatnak a rászorulóknak. Azok, akik állandó bejelentett lakcímmel rendelkeznek, és akiknek a lakhatási kiadásai (bérleti díj + rezsi) meghaladják a háztartás bevételeinek 30%-át, **normatív lakhatási támogatásban** részesülhetnek. A támogatás mértéke a háztartás bevételeinek egyharmada és a jogszabályban megszabott, a település lakosainak számától függően változó mértékű „mértányolható lakhatási költségek” közötti különbség. Míg Prágában egy egyedülálló „mértányolható lakhatási költsége” kb. 88 000 Ft, egy 100 000 fő feletti településen már csak 70 000 Ft, míg a legkisebb, 10 000 főnél is kisebb településen csak 54 000 Ft, egy négytagú vagy annál nagyobb családé ugyanekkora településeken 214 000 Ft, 168 000 Ft illetve 143 000 Ft. Ha egy négytagú prágai család mondjuk 350 000 Ft-hoz jut egy hónapban, annak a 30%-a 105 000 Ft, míg számukra a „mértányolható lakhatási költség” akár 214 000 Ft is lehet. Amennyiben a család lakhatási kiadásai mondjuk havi 160 000 Ft-ot tesznek ki, az állami normatív lakhatási támogatás állja a különbséget (160 000 – 105 000 = 55 000 Ft)!

A lakhatási támogatást nem csak saját vagy bérelt lakásban, hanem intézményes ellátásban élők is igénybe vehetik – amennyiben állandó lakcímmel rendelkeznek az adott lakásban/intézményben.

Miért nem tud mindenki lakásban élni, ha ilyen, a hazaihoz képest összehasonlíthatatlanul bőkezűnek tűnő módon támogatja a cseh állam polgárai lakhatását?

Részben az állandó lakcím létesítésének nehézsége miatt – mert bár a cseh lakástulajdonosokat törvény kötelezi arra, hogy bérlőiket bejelentsék, ezt nem mindenki tartja be... Másfelől sok tulajdonos akár három havi kauciót is kér a lakás bérletkor, amelyet a lakhatási támogatás nem fedez. Bizonyos csoportoknak (romák, több gyermekes családok, stb) pedig Csehországban is nehezebb lakást bérelni, mint másoknak...

Azon rászorulóknak számára, akik „aktívan együttműködnek helyzetük javításában”, központilag szabályozott **megélhetési támogatás jár**. Ezt a támogatást is egy képlet alapján ítélik meg, amelyben mérlegelik az egyén helyzetét: a háztartás nettó bevételeiből kivonják a lakhatási költségeket (a bevétel max. 30%-a), és ha ezután a „megélhetési minimum” alatt marad a rendelkezésre álló összeg, akkor ezt kiegészítik a „megélhetési minimum” összegére (egy egyfős háztartás „megélhetési minimuma” kb. 39 000 Ft, ami további felnőtt családtagok után 36 000 Ft illetve 33 000 Ft, 6 év alatti gyermekek után 20 000 Ft).

Ha valaki még e két támogatás birtokában sem tudja a lakhatása költségeit fedezni, és együttműködik a Munkaügyi Központtal, további **lakhatási kiegészítő támogatásban** részesülhet.

A hajléktalan emberek pénzbeli támogatáshoz jutását ugyanakkor az **elveszett iratok pótlásának körülményessége** is nehezíti. Azon a településen tudják az elveszett okmányaikat pótolni, ahol állandó bejelentett lakcímmel rendelkeznek, és az ügyintézését csak személyesen kezdeményezhetik. Amennyiben személyazonosságukat nem tudják születési anyakönyvi kivonattal igazolni, az okmányirodába két tanúval kell érkezniük. A hajléktalan élethelyzet továbbá nem jogosít fel illetékmentességre, így az útiköltségen felül minden irat beszerezése további készpénzt igényel.

Készítette: Fehér Boróka, BMSZKI